

Teknologisk Institutt Pensjonskasse
REGNSKAP OG BERETNING
2020

INNHOOLD

OM PENSJONSKASSEN	3
NØKKELTALL	3
ORGANISASJON OG DRIFT	4
STYRETS ARBEID	4
RISIKOSTYRING OG -EKSPONERING	5
Finansiell risiko.....	6
Forsikringsteknisk risiko.....	6
MARKED OG KAPITALAVKASTNING	7
RESULTATER OG -DISPONERING	7
UTSIKTER FREMOVER	8

OM PENSJONSKASSEN

Teknologisk Institutt Pensjonskasse er opprettet av Stiftelsen Teknologiformidling (tidl. Stiftelsen Teknologisk Institutt) for ansatte og tidligere ansatte i Stiftelsen Teknologisk Institutt, Teknologisk Institutt AS og Teknologisk Institutt Sertifisering AS. Pensjonskassen ble opprettet med virkning fra 1. januar 2008. Pensjonskassen er en ytelsesbasert pensjonskasse der ytelsene er innenfor reglene i skatteloven. Pensjonskassen har både offentlig pensjonsplan og pensjonsplan etter lov om foretakspensjon. Pensjonskassen er lukket for opptak nye medlemmer.

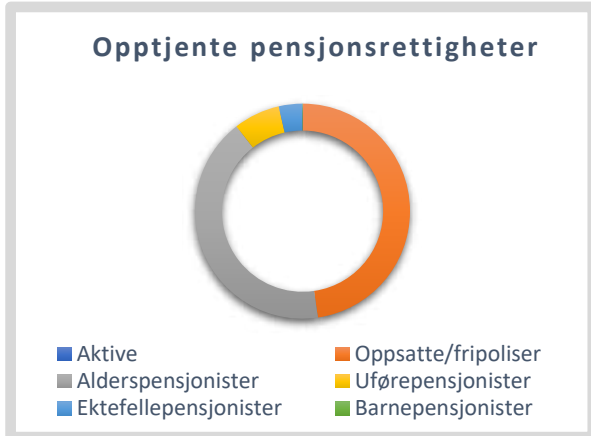
Styret ledes av Johan Peter Johansen og består i tillegg av fire styremedlemmer, hvorav en er uten tilknytning til foretaket, samt to varamedlemmer.

Pensjonskassen har ingen ansatte, men har utkontraktert nøkkelfunksjoner til profesjonelle tjenesteleverandører.

Pensjonskassen har forretningsadresse i Oslo.

Foretaksvalgte	Medlemsvalgte
<ul style="list-style-type: none">• Johan P. Johansen (styreleder)• Eiof Stein (ekstern)• Ingrid Gjerdene	<ul style="list-style-type: none">• Håkon Salbu• Oddmund Varp (vara)• Grete Hals• Synnøve Løberg (vara)

NØKKELTALL

Premiereserven for opptjente pensjonsrettigheter utgjør mnok 267,5 pr 31.12.2020, en økning på mnok 2,4 seneste år.

Det ble utbetalt pensjoner for mnok 11,8 i 2020 hensyntatt avgitt og mottatte refusjoner.

Pensjonskassen er investert i globale og norske aksjer, internasjonale obligasjoner og anleggsobligasjoner.

Forvaltningen ga i 2020 en verdijustert avkastning på 5,2%, mens bokført avkastning ble 9,86 %.

Gjennomsnittlig verdijustert avkastning er 6,6% for de siste 5 år.

Medlemskap	2020
Oppsatte rettigheter	401
Fripoliser	96
Pensionister	246

ORGANISASJON OG DRIFT

Pensjonskassen er omfattet av allmennaksjelovens krav til representasjon av begge kjønn i styret. Pensjonskassens styre forutsetter derfor at ved valg av styrerepresentanter, har og følger planer for å fremme likestilling. For å tilfredsstille regelverket, skal de foretaksvalgte i styret, være representert med minst én av hvert kjønn. For de medlemsvalgte velges én av hvert kjønn, med tilhørende vararepresentant av samme kjønn. Dette tilfredsstilles i dag.

Pensjonskassen har ingen ansatte.

Pensjonskassen har avtale med Gabler Pensjonstjenester AS, om full administrasjon av pensjonskassens virksomhet, herunder daglig ledelse, ansvarshavende aktuar, regnskapsføring og forsikringsteknisk administrasjon.

- Glen Emil Eriksen er pensjonskassens daglige leder.
- Ansvarshavende aktuar er Gabler Pensjonstjenester ved Irene Byermoen.

Pensjonskassens midler forvaltes under avtale med Mercer AS.

Fra 2015 ble det vedtatt å beholde fripolisene på egen balanse.

STYRETS ARBEID

Styret har i 2020 arbeidet med oppgaver knyttet til ordinær drift av pensjonskassen, og arbeid knyttet til finansforvaltningen og risikoanalyser.

Kapitalforvaltningen gis omfattende behandling i alle ordinære styremøter. Dette kommer i tillegg til månedlig rapportering om avkastning og utvikling i kapitalmarkedet. Det utarbeides kvartalsregnskap, basert på oppdaterte forsikringsmessige avsetninger. Styret gjennomgår årlig både forsikringsstrategi med forsikringsteknisk beregningsgrunnlag og reassuransedekning samt investeringsstrategien. Styret gjennomførte en anbudsprosess knyttet til investeringsrådgivning i 2020, noe som endte med at pensjonskassen inngikk avtale med Mercer om investeringsrådgivning, kapitalforvaltningen og rapportering. For å tilpasse porteføljen til Mercer, ble det sommeren 2020 gjennomført flere store porteføljetransaksjoner.

Styret har løpende fokus på pensjonskassens risikobærende evne og capitalsituasjon.

Blant forhold som styret har viet stor oppmerksomhet i 2020, er konsekvensene av aksje- og rentefallet i mars og den gradvise gjeninnhenting utover året. Pensjonskassen forbedret avtalen med sponsor om årlig egenkapitaltilskudd. Dette bidro til styrket solvenskapitaldekning og gjorde pensjonskassen i stand til å navigere gjennom resten av året.

Styret har tilpasset seg en hverdag preget av digitale kommunikasjonsplattformer og hensyn til smittevernet har ikke påvirket styrets arbeid. Styret har gjennomført egenevaluering og det ble ikke avdekket mangler til hinder for videre arbeid. Det har i løpet av året vært avholdt 4 styremøter.

Videre har styret, basert på høringsnotat utsendt fra Finansdepartementet, løpende blitt orientert om den kommende innføring av EUs pensjonskassedirektiv (IORP II) i regelverket for norske pensjonskasser.

Internkontroll følges opp bl.a. gjennom daglig leders årlige rapportering samt faste poster i styremøtene. Pensjonskassens revisor har avgitt bekreftelse til styret i denne forbindelse. Etter styrets vurdering er

internkontrollen tilfredsstillende og det har ikke vært rapportert om vesentlig avvik eller endringer i den operasjonelle driften som følge av den pågående pandemien, eller av andre årsaker.

RISIKOSTYRING OG -EKSPONERING

Styret vurderer pensjonskassens risikosituasjon jevnlig. De vesentligste risikoer er markedsrisiko knyttet til eiendelene, forsikringsteknisk risiko og operasjonell risiko. Styret har stilt rammer og krav for de viktigste forhold og det er etablert rutiner for løpende rapportering. Strategiene er fastlagt ut fra at medlemmenes rettigheter til enhver tid skal være fullt sikret etter de lover, regler og forskrifter som er fastsatt for pensjonskasser.

Pensjonskassen er eksponert for markedsrisiko. Dette omfatter risiko for fall i aksjemarkeder, renteoppgang eller endret kredittpriking som gir kurstap på obligasjoner, samt endringer i valutakurser. Risikostyringen omfatter bl.a. grenser for eksponering mot de enkelte aktiva-klasser og for tapspotensial i forhold til bufferkapital (solvenskapitaldekning målt i stresstest). Styret følger avkastningen og bufferkapitalsituasjonen tett gjennom året. Bufferkapital er definert som summen av egenkapital, reserver og avsetninger som kan tapes i regnskapsåret uten at myndighetenes minimumskrav til ansvarlig kapital brytes.

Pensjonskasser er pålagt å rapportere og følge opp risikoeksponering gjennom en egen stresstest. Pensjonskassen skal analysere hvordan uvanlige markedsforhold, herunder rente og valutakursendringer, samt utslag av forsikrings- og kredittrisiko, vil påvirke pensjonskassens bufferkapital. Analysene utføres med utgangspunkt i retningslinjer fra Finanstilsynet for rapportering av Stresstest. Stresstesten er basert på virkelige verdier av eiendeler og forpliktelser og en definisjon av bufferkapital under forutsetning av at pensjonskassen avvikles. Styret overvåker pensjonskassens risiko målt etter denne stresstesten kvartalsvis, eller oftere ved behov, og skal vurdere tiltak dersom solvenskapitaldekningen gir grunn til å tro at pensjonskassens fremtidige finansielle stilling er utsatt.

Ved årsskiftet oppfyller Pensjonskassen myndighetens minimumskrav til ansvarlig kapital med en solvenskapitaldekning på 166 prosent med overgangsregler (156% uten overgangsregler).

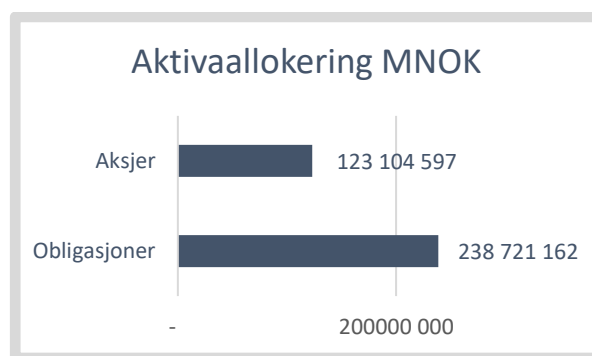
Ut fra den finansielle risikoeksponeringen, pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi, forventninger til avkastning og utvikling i pensjonskassens medlemsbestand, anser styret at pensjonskassens bufferkapital ved utgangen av 2020 er tilfredsstillende, men erfaringsmessig volatil.

Finansiell risiko

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer i Norge, utlandet og norske obligasjoner. Renterisikoen er knyttet til både aktiva og passiva siden og fall i eiendelenes verdier er derfor pensjonskassens største risiko. Den finansielle risikoen omfatter også rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko.

Investeringsstrategien gjennomgås i sin helhet årlig, mens det rebalanseres og utføres mindre tilpasninger løpende. I 2020 inngikk pensjonskassen avtale med ny aktør for tjenester knyttet til investeringsrådgivning, kapitalforvaltning og rapportering. Pensjonskassen har gjennom året balansert aksjeporteføljen til en 50/50 vektning mellom norske og globale aksjer. Globale obligasjoner er vektet noe opp, hovedsakelig som følge av reinvesteringer fra forfall i anleggsporteføljen som følgelig da er noe nedvektet gjennom året.

Beholdning	Allokering	Strategisk fordeling			
		Min	Norm	Maks	Avvik
Anleggsobligasjoner	53 %	10 %	50 %	50 %	2,9 %
Globale Aksjer	17 %	10 %	17 %	30 %	-0,4 %
Globale Obligasjoner	13 %	10 %	16 %	60 %	-2,9 %
Norske Aksjer	17 %	10 %	17 %	30 %	0,4 %
Sum	100 %		100 %		0 %

Finansstrategiens risikoprofil vurderes løpende.

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene i så vel aksjer som rentepapirer anses å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldende forskrift, utarbeidet egen strategi for forsvarlig likviditetsstyring i pensjonskassen.

Kredittrisikoen i pensjonskassens forvaltning vurderes som moderat. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi er basert på kredittvurderinger foretatt av pensjonskassens kapitalforvalter. Pensjonskassen har plassert sine midler både i verdipapirfond og enkeltpapirer.

Premien innbetales kvartalsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretaket den er opprettet for, anses å være liten.

Forsikringsteknisk risiko

Forsikringsrisiko er risikoen for økning i pensjonsforpliktelsene som følge av at de forutsatte beregningene for dødelighet og uførhet avviker fra den faktiske utviklingen. Pensjonskassens tariff er tilpasset forsikringsteknisk risiko og løpende driftskostnader. Resultatutviklingen avhenger dermed i hovedsak av avkastning fra finansforvaltningen ut over pliktig tilførsel til premiereserven, den såkalte beregningsrenten. Foretaket bærer ansvaret for premietilskuddet. Forsikringsteknisk oppgjør og regnskapsrapportering skjer kvartalsvis. Pensjonskassen benytter et dynamisk dødelighetsgrunnlag, K2013, med virkning fra 1. januar 2014.

Det er etablert rutiner for måling av forsikringsrisiko. Dette gjøres ved å sammenligne risikopremie i beregningsgrunnlaget mot gjennomsnittlig risikoresultat for uførhet, død og opplevelse siste 5-årsperiode. Tilsvarende gjøres det beregning av hva de dyreste risikotilfellene kan medføre av reserveavsetninger for pensjonskassen. Rutinene er beskrevet i pensjonskassens forsikringsstrategi som har vært gjennomgått, oppdatert og vedtatt i 2020. Forsikringsrisiko begrenses ved gjenforsikring for katastrofetilfeller.

MARKED OG KAPITALAVKASTNING

2020 var et spesielt år, også i finansmarkedene. Årsavkastningen ble til slutt positiv i de fleste sentrale aksjemarkeder, også i Norge. Få ville trodd det i mars når aksjemarkedene opplevde sitt kraftigste fall siden finanskrisen i 2008. Også i rentemarkedet var året begivenhetsrikt. Lange renter falt til nye rekordlave nivåer, og i mai satte den norske sentralbanken for første gang i historien styringsrenten ned til null.

Samtidig som coronaviruset spredte seg globalt i februar og mars, falt aksjemarkedene både i Norge og internasjonalt med over 30 % i lokal valuta frem til bunnen ble nådd 23. mars. Uroen var stor for hvilke konsekvenser viruset, og tiltakene for å forhindre ytterligere spredning, ville få for den globale økonomiske aktiviteten og verdikjeden i mange industrier.

Nedturen var kraftig, men den ble også kortvarig. Myndigheter og sentralbanker verden over iverksatte tiltak for å dempe de økonomiske konsekvensene av pandemien, og for å bedre likviditetssituasjonen i de finansielle markedene. Rentenivåene falt til rekordlave nivåer verden over, godt hjulpet av aktive sentralbanker. Dette hadde positiv effekt for aksjemarkedene.

Pengepolitisk stimulans, og lave renter, er de viktigste forklaringene på en god aksjeavkastning i 2020. I tillegg førte positive vaksinyheter i november til et svært positivt momentum i markedene mot slutten av året. Det var stort sprik i avkastningen internasjonalt på tvers av sektorer. Mens IT-aksjer nok en gang var vinnersektoren, og steg nærmere 40 % på verdensbasis, falt energiaksjer med over 35 %.

I forbindelse med markedsuroen i mars, var det en kraftig utgang i kredittspreader. Dette hang sammen med et illikvid norsk rente- og valutamarked som satte norske investorer på en ekstra prøve. Den norske kronen var når det stormet som verst i mars, ned over 30 % for året mot både euro og amerikanske dollar. Den kraftige utgangen i kredittspreader ble avløst av en tilsvarende kraftig inngang. Ved utgangen av året kan vi grovt forenklet si at kredittpåslagene var på samme nivå som ved inngangen av året. Med totalt sett liten endring i kredittspreader og et kraftig fall i rentenivået som bakteppe, ble renteavkastningen for året også veldig god.

RESULTATER OG -DISPONERING

Årsregnskapet er ført etter gjeldende regler og forskrifter for pensjonskasser. Eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene. Pensjonskassers regnskap er fordelt på forsikringsfond (teknisk resultat, kollektivportefølje) og egenkapital (ikke-teknisk resultat, selskapsportefølje). Kollektivporteføljen og selskapsporteføljen forvaltes samlet. Hvert av de ulike elementer i resultatet fordeles for seg. Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Pensjonskassens resultat og finansielle stilling.

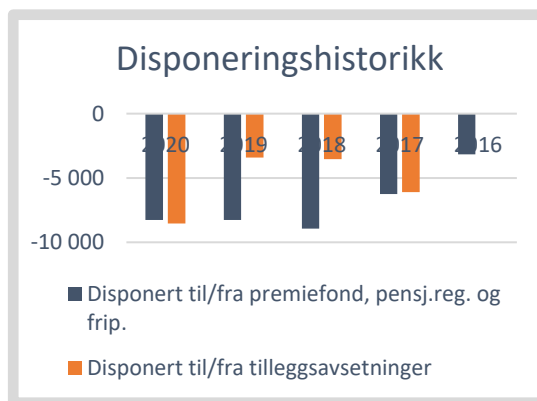
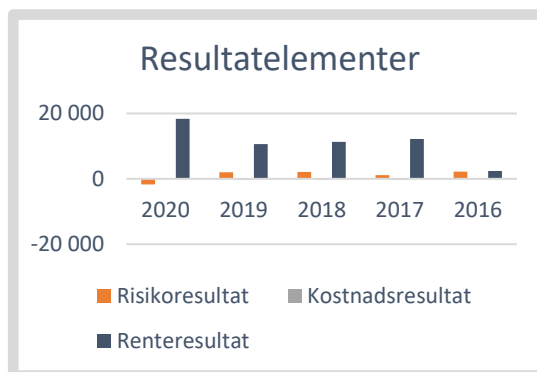
Etter belastning av garantert rente med mnok 7,9 og tilført mnok 12,5 fra kursreguleringsfond, ble renteresultatet mnok 18,3. Pensjonskassen har over tid hatt fokus på å styrke soliditeten, i forhold til de regulatoriske krav til soliditet og bufferkapital, som i dag foreligger. Dette er fortsatt pensjonskassens primære fokus. Renteresultatet for den offentlige ordningen ble mnok 11,7, hvorav halvparten settes av til tilleggsavsetninger og resten til å finansiere regulering. For den private ordningen ble renteresultatet mnok 6,6. For pensjonistene avsettes mnok 0,17 til regulering og mnok 0,46 til tilleggsavsetninger. For fripolisene avsettes mnok 2,3 til tilleggsavsetninger, mnok 1 benyttes til å finansiere negativt risikoresultat, mnok 0,5 avsettes til egenkapital og resterende til oppskrivning av fripoliser.

Netto risikoresultat ble negativ med mnok 1,73, henholdsvis mnok -0,7 for den offentlige ordningen, mnok -1,03 for pensjonistene og fripolisene. Fripolisenes andel finansieres med positivt renteresultat, mens resterende finansieres fra risikoutjevnsfond.

Kostnadsresultatet ble mnok 0,28. Rentegarantipremie og fortjenesteelement på forsikringsrisiko utgjorde samlet mnok 1,18. Teknisk resultat ble mnok 1,58.

Selskapsporteføljens resultat ble mnok 1,84. Regnskapsmessig totalresultat ble mnok 2,96, etter hensyntatt skattekostnad Tillagt overførsel og avkastning fra risikoutjevningfond gir det et disponert resultat til egenkapital med mnok 3,38.

Resultatanalyse		2020
Risikoresultat		- 1 728
Kostnadsresultat		281
Renteresultat		18 329
Samlede resultatelementer		16 882
Rentegaranti- og fortjenesteelementpremie		1 180
Disponert fra/til premiefond, pensj.reg. og frip.		-8 263
Disponert fra/til tilleggsavsetninger		-8 532
Resultat teknisk regnskap		1 267
Avkastning til RUF		314
Avkastning til premiefond/POF		0
Teknisk resultat fra regnskap		1 581
Resultat av ikke-teknisk regnskap		1 841
Skattekostnader		-460
Totalresultat til disponering		2 962
Overført til/fra risikoutjevningfond		731
Avkastning på risikoutjevningfond		-314
Overført fra/til egenkapital		-3 379
Sum disponert		-2 962

Solvensmargin kapital var beregnet til mnok 59,7 mens solvensmargin kravet utgjorde mnok 11,2 (532,7%), en oppgang på 74 prosentpoeng fra året før. Pensjonskassen er godt rustet til å tåle naturlige svingninger i finansmarkedene.

Det er etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og stilling ut over det som er nevnt under avsnittet markeds- og kapitalavkastning. Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

UTSIKTER FREMOVER

Pensjoner er en viktig del av ansettelsesvilkår og trygghet for velferd. Årsregnskapet for 2020 er avlagt under forutsetning av fortsatt drift av pensjonskassen. Styret legger vekt på å opprettholde en soliditet som gjør det mulig å ha en diversifisert aktiva sammensetning, som på sikt vil gi pensjonskassen meravkastning i forhold til alternative pensjonsinnretninger. Pensjonskassens finansielle stilling anses å være tilfredsstillende, og tilpasset investeringsstrategien og det etablerte opplegg for risikostyring.

Pensjonskassen tar inn over seg de videre konsekvenser som følge av den pågående pandemien. Med et pågående vaksineringsprogram og en ventet gjenåpning av samfunnet, vil det totale konsekvensbilde av pandemien dannes, og pensjonskassen følger nøye med hvilke markedseffekter dette vil medføre.

Pensjonskassen har løpende dialog med sin sponsor og tjenesteleverandør, for å sikre tryggheten for pensjonskassens medlemmer.

Oslo, 15. mars 2021

Johan Peter Johansen
Styreleder

Ingrid Gjerdene

Eiolf Jarle Stein

Grete Hals

Håkon Salbu

Glen Emil Eriksen
Daglig leder

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

GRETE KYUNG AI HALS

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5993-4-3881087

IP: 109.189.xxx.xxx

2021-03-16 22:05:04Z

Johan Peter Johansen

Styreleder

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5999-4-1288870

IP: 77.106.xxx.xxx

2021-03-17 08:12:42Z

Glen Emil Eriksen

Daglig leder

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5997-4-294851

IP: 88.95.xxx.xxx

2021-03-17 08:52:44Z

Håkon Salbu

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5994-4-486999

IP: 80.86.xxx.xxx

2021-03-17 09:13:47Z

INGRID GJERDENE

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5993-4-3903334

IP: 84.202.xxx.xxx

2021-03-17 11:47:56Z

Eiolf Jarle Stein

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5993-4-3231030

IP: 79.160.xxx.xxx

2021-03-17 15:26:58Z

Penneo Dokumentnøkkel: UQXTM-NOWO5-NVJNQ-WDIEI-C8IGL-3PNIQ

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Årsregnskap
2020
for

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Organisasjonsnummer: 992 109 564

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Resultat

TEKNISK REGNSKAP		Note	2020	2019
<i>Tall i hele tusen</i>				
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	18	5 913	7 225
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	19	-26	-33
	Sum premieinntekter for egen regning		5 887	7 192
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		7 069	11 770
2.4	Verdiendringer på investeringer		-11 757	9 000
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		18 693	6 582
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		14 005	27 352
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	20	-11 832	-10 792
	Sum pensjoner mv.		-11 832	-10 792
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	16	-238	-53
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	16	81	-3 336
6.3	Endring i kursreguleringsfond	16	12 533	-8 765
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser		12 376	-12 154
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	22	-16 796	-5 114
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	22	0	-1 912
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-16 796	-7 026
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	21	-305	-639
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	21	-1 753	-1 927
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-2 059	-2 566
11.	Resultat av teknisk regnskap		1 581	2 005

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Resultat

IKKE-TEKNISK REGNSKAP	Note	2020	2019
<i>Tall i hele tusen</i>			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		971	1 269
12.4 Verdiendringer på investeringer		-1 615	970
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		2 567	710
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		1 923	2 949
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader	21	-42	-69
14.2 Andre kostnader		-41	-4
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-83	-73
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		1 841	2 876
16. Resultat før skattekostnader		3 422	4 881
17. Skattekostnader	23	-460	2 315
18. Resultat før andre resultatkomponenter		2 962	7 196
20. TOTALRESULTAT	22	2 962	7 196
Overført fra/til risikoutjevningssfond	22	731	-618
Avkastning på risikoutjevningssfond	22	-314	-183
Overført fra/til egenkapital	22	-3 379	-6 395
SUM OVERFØRT		-2 962	-7 196

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2020	31.12.2019
<i>Tall i hele tusen</i>			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.3.1 Investeringer som holdes til forfall	2	17 939	22 397
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3	12 889	12 576
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	4	4 973	3 140
2.4.3 Utlån og fordringer	5	2 331	554
Sum investeringer		38 133	38 666
3. Fordringer			
3.1 Fordringer knyttet til premieinntekter	8	3 417	0
3.2 Andre fordringer	8	4 074	51
Sum fordringer		7 491	51
4. Andre eiendeler			
4.3 Eiendeler ved skatt	23	1 855	2 315
Sum andre eiendeler		1 855	2 315
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	562
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		47 480	41 594
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	2	153 395	187 998
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3	110 215	105 559
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	4	42 523	26 355
6.4.3 Utlån og fordringer	5	19 935	4 648
Sum investeringer i kollektivporteføljen		326 068	324 560
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		326 068	324 560
SUM EIENDELER		373 548	366 155

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Balanse

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	31.12.2020	31.12.2019
<i>Tall i hele tusen</i>			
10. Innskutt egenkapital		36 657	34 657
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		3 107	3 523
11.2 Annen opptjent egenkapital		6 251	2 873
Resultat hittil i år		0	0
Sum opptjent egenkapital		9 358	6 396
12. Ansvarlig lånekapital mv.			
12.1 Evigvarende ansvarlig lånekapital	13	3 000	3 000
Sum ansvarlig lånekapital mv.		3 000	3 000
13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	16	267 463	265 075
13.2 Tilleggsavsetninger	16	30 295	21 762
13.3 Kursreguleringsfond	16	19 171	31 705
13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16,17	6 032	2 496
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		322 961	321 037
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2. Forpliktelser ved periodeskatt		0	4
Sum avsetninger for forpliktelser		0	4
16. Forpliktelser			
16.3 Andre forpliktelser	9	1 572	1 060
Sum forpliktelser		1 572	1 060
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		373 548	366 155

Oslo, 15.mars 2021

Johan Peter Johansen
Styreleder

Eiolf Jarle Stein
Styremedlem

Ingrid Gjerdene
Styremedlem

Håkon Salbu
Styremedlem

Grete Hals
Styremedlem

Glen Emil Eriksen
Daglig leder

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Egenkapitaloppstilling

Egenkapital	2020	2019
<i>Tall i hele tusen</i>		
Innskutt egenkapital 01.01	34 657	33 657
Innbetalt i året	2 000	1 000
Innskutt egenkapital 31.12	36 657	34 657
Annen opptjent egenkapital 01.01	2 873	-3 523
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	3 379	6 395
Annet opptjent egenkapital 31.12	6 251	2 873
Risikoutjevningfond 01.01	3 523	2 723
Overført fra/til risikoutjevningfond	-731	618
Avkastning på risikoutjevningfond	314	183
Risikoutjevningfond 31.12	3 107	3 523
Evigvarende ansvarlig lånekapital 01.01	3 000	3 000
Evigvarende ansvarlig lånekapital 31.12	3 000	3 000

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Kontantstrømoppstilling

	2020	2019
<i>Tall i hele tusen</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Finansinntekter	8 664	13 058
Utbetalte pensjoner mv.	-11 832	-10 792
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassuranse	-2 127	-2 668
Andre inntekter/kostnader	-45	0
Endring i periodiseringer	-2 950	-4
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-8 290	-405
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i aksjer og andeler	2 640	-1 382
Netto investert i rentebærende verdipapirer	20 716	-738
Netto investert i andre finansielle eiendeler	-1	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	23 355	-2 120
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling egenkapital	2 000	1 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	2 000	1 000
Likviditetsbeholdning 1.1.	5 202	6 728
Netto kontantstrøm for perioden	17 064	-1 526
Likviditetsbeholdning 31.12.	22 266	5 202

Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Noter

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap m.v.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
- Utlån og fordringer

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)

Aksjer og andeler med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, verdipapirfond og aksjer og andeler i selskap med deltakerfastsetting (IS/KS/ANS).

Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av investering i obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond.

Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser.

For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner og andre finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Disse investeringene regnskapsføres til amortisert kost basert på internrentemetoden.

Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens avkastning på eiendeler, fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) før årsoppgjørdisposisjoner.

Eiendeler ved utgangen av en periode fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) etter årsoppgjørdisposisjoner, samt andre eiendeler og forpliktelser.

Forsikringsmessige forpliktelser

Regnskapsstandarden IFRS 4 omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Pensjonskassens forsikringskontrakter omfattes av standarden. De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er i utgangspunktet forankret i norsk særlovgivning og er i det vesentlige i samsvar med IFRS 4. I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetsloven blir pensjonskassens forvaltningskapital delt inn i en kundeportefølje og en selskapsportefølje.

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Ved beregning av premiereserve benyttes dødelighetsgrunnlaget K2013.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfelle som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det aktuarielle grunnlaget.

Kursreguleringsfond

Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kollektivporteføljen viser et akkumulert netto urealisert tap settes kursreguleringsfondet til 0.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført 2 % årlig rente.

Pensjonistenes overskuddsfond

Pensjonistenes overskuddsfond blir tilført pensjonistenes andel av overskuddet, og skal benyttes til å sikre regulering av løpende pensjoner med inntil den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonistenes overskuddsfond avsettes på grunnlag av eventuell meravkastning utover grunnlagsrenten på pensjonistenes premiereserve, og skal følgende år benyttes til å regulere de løpende pensjoner.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en resultatdisponering. Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital og innregnes og måles i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3 med tilhørende forskrift.

Annet

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Regnskapsmessig behandling av flytting

Fratrådte medlemmer uten straks begynnende pensjon får en oppsatt rettighet i pensjonskassen.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formueskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel.

Utsatt skatt/ utsatt skattefordel beregnes ut fra skattbare midlertidige forskjeller utenfor fritaksmetoden i selskapsporteføljen og fremførbart underskudd.

Formueskatt

Formueskatt i resultatregnskapet fremkommer i Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen.

Formueskatt beregnes av skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4.

Skattesats for formuesskatt er 0,15 % for formue over TNOK 10.

NOTE 2 - FINANSIELLE EINDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST
Obligasjoner - hold til forfall

	Pålydende verdi	Kostpris	Amortisert verdi	Gjenstående amortisering	Påløpte renter
Austevoll Seafood ASA 15/21 FRN	3 000	3 006	3 000	-6	16
Austevoll Seafood ASA 17/23 FRN	8 000	8 064	8 042	-22	6
BN Bank ASA 15/21 2.20%	5 000	5 050	5 005	-44	72
Care Bidco AS 17/21 FRN C	6 000	6 036	6 005	-30	3
Color Group	3 000	3 023	3 018	-5	23
DNB Bank ASA 13/21 4.00%	4 000	4 058	4 006	-52	32
DNB Boligkreditt AS 13/23 ADJ C COVD	3 000	3 000	3 000	0	15
Gjensidige Forsikring ASA 14/44 FRN STEP C SUB	9 000	8 797	8 807	10	40
Høegh LNG Holdings Ltd. 17/22 FRN	6 000	6 088	6 041	-47	53
Høland og Setskog Spb 17/27 FRN C SUB	4 000	4 060	4 039	-21	11
Nordea Eiendomskreditt AS 10/21 4.25% COVD	2 500	2 481	2 499	18	58
Norlandia Health & Care G AS 16/21 FRN	5 000	4 698	4 869	171	58
Norske Tog AS	4 000	4 000	4 000	0	6
Nortura SA 17/78 FRN STEP C SUB	5 000	5 056	5 054	-2	23
Oslo komm. 18/28 2,75%	7 000	7 025	7 019	-5	16
Protector Forsikring ASA 16/46 FRN C SUB	6 000	6 198	6 189	-9	49
Rogaland Fylke 16/26 2,19%	3 000	2 977	2 981	3	17
Schibsted ASA 12/22 5.40%	3 000	3 066	3 014	-52	8
Skagerak Spb 18/22 FRN	4 000	4 035	4 016	-19	9
Spb 1 Hallingdal Valdres 17/22 FRN	5 000	5 003	5 001	-2	2
Spb 1 Østlandet 17/22 FRN	5 000	5 061	5 033	-28	2
Spb Sogn og Fjordane 15/25 2,45%	4 000	4 044	4 034	-10	66
Spb Vest 16/22 2,20%	5 000	5 008	5 003	-5	94
Spb Vest 16/26 FRN C SUB	4 000	4 000	4 000	0	18
Spb Vest 17/22 1,98%	3 000	2 995	2 997	2	14
Spb Vest Boligkreditt AS 11/21 ADL C COVD	8 000	8 528	8 016	-512	296
Spb Øst 18/23 2,40%	7 000	7 000	7 000	0	7
Stavanger kommune 19/29 2,68%	7 000	7 002	7 002	-0	180
Storebrand Liv AS 14/PERP FRN STEO C SUB	5 000	5 077	5 076	-1	1
TRD Campus Holding AS 15/25 4.50%	5 400	5 460	5 448	-12	6
Totens Spb 13/21 4.03%	6 500	6 674	6 512	-162	133
Veidekke ASA 18/25 3.20%	7 000	7 026	7 020	-6	176
Wallenius Wilhelmsen ASA 18/21 FRN FLOOR	4 000	3 997	3 999	2	6
BW Offshore Limited 19/23 FRN FLOOR	3 000	3 079	3 060	-19	11
Sum obligasjoner hold til forfall	169 400	170 672	169 805	-867	1 530
<i>Andel selskapsportefølje</i>			17 779		160
<i>Andel kollektivportefølje</i>			152 025		1 369
Total andel investeringer som holdes til forfall			171 334		
Selskapsportefølje			17 939		
Kollektivportefølje			153 395		
Beholdningsendringer					
Inngående balanse obligasjoner som holdes til forfall 01.01			208 242		
Tilgang					
Avgang			-37 877		
Amortisering			-560		
Utgående balanse obligasjoner som holdes til forfall 31.12			169 805		

Gjennomsnittlig effektiv rente er 3,19 % beregnet ut fra gjennomsnittlig beholdning og bokført renteinntekt på TNOK 6 023.

Pålydende verdi er TNOK 169 400 hvilket gir en forskjell mot balanseført på minus TNOK 405.

Verdipapirene i beholdningen er børsnotert.

Porteføljene forvaltes av Alfred Berg Kapitalforvaltning.

NOTE 3 - AKSJER OG ANDELER

Aksjer og egenkapitalbevis

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindreverdi
Austevoll Seafood	12 300	519	1 079	560
Bonheur	2 200	316	532	216
Borregaard	8 400	446	1 191	745
DNB	8 400	878	1 411	533
Equinor ASA	8 700	1 195	1 261	66
Kid ASA	15 400	505	1 469	964
Lerøy Seafood Group	39 500	981	2 392	1 411
Orkla ASA A-aksjer	11 250	691	979	288
SalMar	3 031	413	1 526	1 113
Veidekke ASA	10 400	991	1 152	161
Yara International ASA	7 400	2 170	2 634	464
Sum norske aksjer		9 106	15 628	6 522
SpareBank 1 SMN	17 700	1 016	1 728	711
Sparebanken Møre	1 700	359	503	145
Sparebanken Nord-Norge	21 509	864	1 605	741
Sparebanken Vest	10 600	589	767	178
Sparebank 1 SR-Bank	24 300	1 351	2 211	861
Sum egenkapitalbevis		4 179	6 814	2 635
Sum aksjer og egenkapitalbevis		13 284	22 442	9 157
<i>Andel selskapsportefølje</i>			2 350	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			20 092	

Aksjefond

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindreverdi
Alfred Berg Gambak	975	36 449	40 621	4 172
Sum norske aksjefond		36 449	40 621	4 172
	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindreverdi
Mercer Passive Global Equity Fund (UCITS)	23 425	26 000	29 632	3 632
MGI GLOBAL EQUITY FUND	25 565	26 017	30 409	4 392
Sum internasjonale aksjefond		52 018	60 042	8 024
<i>Andel selskapsportefølje</i>			10 540	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			90 123	

Total andel aksjer og andeler

Selskapsportefølje	123 105
Kollektivportefølje	12 889
	110 215

Verdipapirene er vurdert til markedsverdi, dvs sist kjent kurs på børs. Ved omregning av verdipapirer i utenlandsk valuta, benyttes valutakurser pr 31.12. Papirene forvaltes av Alfred Berg Kapitalforvaltning, Danske Bank og Mercer.

Risikoprofil i aksjefondporteføljen

Teknologisk Institutt Pensjonskasse er eksponert mot aksjemarkedet gjennom aksjefond og enkeltaksjer. Pensjonskassen er investert i 3 aksjefond, hvorav 2 har sin markedseksponering i utlandet og ett har sin eksponering mot det norske markedet. Enkeltaksjene har sin markedseksponering mot det norske markedet.

Den samlede aksjeksponeringen har variert mellom 27,1% og 34,1 % året gjennom.

Summen av aksjer og aksjefond utgjorde ved utgangen av 2020 34,1% av totalporteføljen.

Aksjeksponeringen er jevnt fordelt mellom det globale og norske aksjemarkedet, men ved utgangen av 2020, var en overvekt av aksjeksponeringen mot det norske aksjemarkedet. Pensjonskassens aksjeinvesteringer er diversifiserte.

NOTE 4 - RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER**Obligasjonsfond**

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindreverdi
MERCER SHORT DURATION GLOBAL BOND FUND 1 I	22 632	23 397	23 857	460
MERCER SHORT DURATION GLOBAL BOND FUND 2 I	22 632	23 398	23 638	241
Sum obligasjonsfond		46 795	47 496	701
<i>Andel selskapsportefølje</i>			4 973	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			42 523	

Total andel rentebærende verdipapirer

	47 496
Selskapsportefølje	4 973
Kollektivportefølje	42 523

Fondene er eksponert for renterisiko og kredittrisiko. Verdipapirene er vurdert til markedsverdi, dvs. siste kjente kurs på børs. Fondene forvaltes av Mercer.

NOTE 5 - UTLÅN OG FORDRINGER**2020**

Bankinnskudd	22 266
Sum utlån og fordringer	22 266
<i>Andel selskapsportefølje</i>	2 331
<i>Andel kollektivportefølje</i>	19 935
Bundne midler skattetrekkkonto	415

NOTE 6 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDIG OVER RESULTAT

	Nivå 1 Børsnoterte priser	Nivå 2 Observerbar input	Nivå 3 Ikke observerbar input	Balansført verdi per 31.12.2020
Aksjer og andeler	22 442	100 663	0	123 105
Rentebærende verdipapirer	0	47 496	0	47 496
Utlån, fordringer og bankinnskudd	0	22 266	0	22 266
Totalt	22 442	170 425	0	192 867

NOTE 7 - FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, andeler og rentebærende verdipapirer. Investeringer foretas i verdipapirfond og diskresjonært forvaltede porteføljer. Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko

Pensjonskassens største risiko ansees å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelenes verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer. Forholdet mellom solvenskapital og markedsrisiko (solvenskapitalkrav) følges løpende, og uttrykkes gjennom måltallet "solvenskapitaldekning" Pr. 31.12.2020 er solvenskapitaldekningen på 166 %, noe som anses som en tilfredsstillende risikosituasjon.

Renterisiko

Pensjonskassen har ved utgangen av 2020 investeringer i rentebærende papirer på MNOK 219. En relativt stor del av porteføljen (47,5 %) er holdt i "hold til forfall obligasjoner". Rentedurasjonen i anleggsporteføljen er 0,9, mens den er 1,85 i omløpsporteføljen.

Kredittrisiko

Pensjonskassens kredittrisiko ansees som moderat. I anleggsporteføljen utgjør norske kommuner og finansinstitusjoner 53,0 %, obligasjoner med fortrinnsrett 8 % og industriobligasjoner 39 %.

Premien innbetales forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretakene den er opprettet for, ansees å være liten.

Valutarisiko

Pensjonskassens netto tilgodehavende i norske kroner skal til enhver tid minst motsvare 70 % av de forsikringstekniske avsetninger. Pensjonskassen er pr. 31.12.2020 ikke eksponert for valutarisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldene forskrift, utarbeidet en egen policy for forsvarlig likviditetsstyring.

NOTE 8 - FORDRINGER

	2020	2019
Premiefordringer	3 417	0
Andre fordringer	4 074	51
Sum fordringer	7 491	51

Sum andre fordringer består av 3 aksjeposter, hvor det ikke er redegjort for oppdatert markedsverdi etter depotflytt fra Pareto Asset Management. Pensjonskassen vil i 2021 fremskaffe nødvendig informasjon knyttet til disse aksjepostene.

Det foreligger ingen indikasjoner på at markedsverdi avviker vesentlig fra kostverdi.

	Kostpris
West Indian Energy Holding AS	776
Pareto Staur SPV I	1 748
Petricore Ltd	1 550
Totalt	4 074

NOTE 9 - AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE

	2020	2019
Avsatte renter på innskutt EK	45	0
Skyldig offentlige avgifter	427	415
Gjeld til forvalter	1 099	77
Annen gjeld	1	569
Sum avsetning for forpliktelser	1 572	1 060

NOTE 10 - SOLVENSMARGIN

	2020	2019
Innskutt kjernekapital	36 657	34 657
Opptjent egenkapital	6 251	2 873
Evigvarende ansvarlig lån	3 000	3 000
Fradrag urealisert verdi selskapsportefølje	-2 884	-3 723
Netto ansvarlig kapital	43 024	36 807
50 % av risikoutjevningssfond	1 553	1 762
50 % av tilleggsavsetning	15 147	10 881
Sum annen solvensmarginkapital	16 701	12 643
Solvensmarginkapital	59 725	49 450
Minstekrav til solvensmargin	11 212	10 779
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	532,7 %	458,8 %

NOTE 11 - SOLVENSKAPITAL OG SOLVENSKAPITALKRAV**SOLVENSKAPITAL**

	2020	2019
Innskutt egenkapital	36 657	34 657
Opptjent egenkapital	6 251	2 873
Justering i avsetninger	-7 686	5 378
Effekt av overgangsregelen	5 765	0
Sum kapital gruppe 1	40 987	42 908

Ansvarlig lånekapital	3 000	3 000
Risikoutjevningssfond	3 107	3 523
Sum kapital gruppe 2	6 107	6 523

Tilleggsavsetninger	30 295	21 762
Kursreguleringsfond	19 171	31 705
Merverdi (eller mindreverdi) av eiendeler utover bokført verdi	342	1 788
Korreksjon, beste estimat for død og uførhet som gir buffer ift. bokførte avsetninger	0	0
Samlet ansvarlig kapital	96 902	104 686

Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	91 137	104 686
---	---------------	----------------

SOLVENSKAPITALKRAV

Markedsrisiko	62 630	65 981
Livsforsikringsrisiko	12 970	15 507
Helseforsikringsrisiko	0	0
Motpartsrisiko	1 300	132
Korrelasjonseffekter	-9 463	-10 129
Operasjonell risiko	1 445	1 379
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-10 332	-10 931
Samlet solvenskapitalkrav	58 550	61 940

Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	38 352	42 746
Solvenskapitaldekning	166 %	169 %

Uten overgangsregelen		
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	32 587	42 746
Solvenskapitaldekning	156 %	169 %

NOTE 12 - KAPITALAVKASTNING

	2020	2019	2018	2017	2016
Kapitalavkastning på kollektivporteføljen					
Verdijustert avkastning	5,2 %	8,1 %	2,6 %	7,1 %	10,0 %
Bokført avkastning	9,9 %	6,3 %	6,5 %	6,7 %	3,7 %
Kapitalavkastning på selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning	5,2 %	8,1 %	2,6 %	7,1 %	10,0 %
Bokført avkastning	5,2 %	8,1 %	2,6 %	7,1 %	10,0 %

Pensjonskassen har felles forvaltning derfor er verdijustert avkastning lik for kollektiv- og selskapsporteføljen.

NOTE 13 - ANSVARLIG LÅN

	2020	2019
Ansvarlig lånekapital 01.01	3 000	3 000
Ansvarlig lånekapital 31.12	3 000	3 000

Avtale 1 av 26.10.2008 med Stiftelsen Teknologisk Institutt, evigvarende ansvarlig lånekapital TNOK 3 000.

Pensjonskassen betaler henholdsvis en margin stor 0 % p.a. for de første 10 år av lånets løpetid, og deretter en margin stor 0,75 % p.a. Det er belastet TNOK 45 i rente for 2019 og 2020.

NOTE 14 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Pensjonskassen hadde både offentlig pensjonsplan og pensjonsplan etter lov om foretakspensjon for ansatte i Teknologisk Institutt og tilknyttede selskaper. De ytelsesbaserte pensjonsplanene er bragt til opphør. For den offentlige planen gis de ansatte en oppsatt rettighet.

Fripolisene etter den private planen forvaltes i pensjonskassen.

Foretakene som inngår i ordningen er Stiftelsen Teknologisk Institutt, Teknologisk Institutt AS og Teknologisk Institutt Sertifisering AS.

Ved årsskiftet var det i pensjonskassen 401 medlemmer med oppsatt rett og 96 fripoliser.

Det var totalt 246 pensjonister i kassen.

NOTE 15 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 % økning i uførehyppheten vil med dagens bestand innebære en belastning på TNOK 149 på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 % i uførehyppheten vil være en økning i premiereserven på TNOK 575. Tilsvarende vil en permanent 10 % reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på TNOK 8 553.

NOTE 16 - ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

	Premie- reserve mv.	Tilleggs- avsetninger	Kursreg. fond	Premiefond	POF
1. Inngående balanse	265 075	21 762	31 705	2 269	226
2. Resultatføre endringer i forsikringsforpliktelser					
2.1 Netto resultatførte avsetninger	238	-81	-12 533	0	0
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	2 150	8 614	0	5 863	169
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	0	0	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	2 388	8 532	-12 533	5 863	169
3. Ikke resultatførte endringer i					
3.1 Overføringer mellom fond	0	0	0	226	-226
3.2 Overføringer til/fra selskapet	0	0	0	-2 496	0
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0	-2 269	-226
4. Utgående balanse	267 463	30 295	19 171	5 863	169

NOTE 17 - PREMIEFOND

	2020	2019	2018	2017	2016
Premiefond 01.01.	2 269	7 515	3 931	3 080	6 636
Innbetalt til premiefond	0	0	342	0	0
Overført fra andre ordninger	0	0	0	0	0
Belastet premie	-5 913	-7 225	-8 810	-2 517	-6 710
Fordring premie (endring)	3 417	-5 080	4 530	-570	335
Premieristorno	0	0	0	0	0
Garantert rente	0	0	8	7	45
Overført fra Pensjonistenes overskuddsfond	226	259	0	0	0
Overført vedr. AAP	0	0	0	0	0
Overskudd på avkastningsresultatet	5 863	4 888	5 571	3 871	1 467
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	1 912	1 944	60	1 307
Premiefond 31.12.	5 863	2 269	7 515	3 931	3 080

Fordeling av premiefond per 31.12. per medlemsselskap

Teknologisk Institutt AS	0	0	0	0	626
Teknologisk Institutt Sertifisering	0	0	0	0	393
Stiftelsen Teknologiformidling	5 863	2 269	7 515	3 931	2 061
Premiefond 31.12.	5 863	2 269	7 515	3 931	3 080

NOTE 18 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINTEKTER

	2020	2019
Brutto forsikringsteknisk premie	3 108	4 442
Administrasjonspremie	1 625	1 612
Premie for rentegaranti	823	827
Premie for fortjenesteelement	357	344
Sum forfalt premie	5 913	7 225

NOTE 19 - GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har inngått katastrofereassuranseavtale med Arch Re. Forsikringen dekker utbetalinger ved død og uførhet forårsaket av én hendelse der to eller flere personer dør eller blir ufør. Maksimal erstatning er 15 mill. kroner med en egenandel på 1 mill. kroner. Premie for 2020 var TNOK 26.

NOTE 20 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

	2020	2019
Alderspensjoner	11 306	11 228
Uførepensjoner	977	1 055
Ektefellepensjoner	1 875	2 179
Barnpensjoner	157	199
Avgitt samordning pensjoner	1 412	1 471
Mottatt samordning pensjoner	-3 895	-5 339
Sum pensjoner	11 832	10 792

NOTE 21 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2020	2019
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	305	639
Honorar administrasjon og daglig ledelse	1 157	1 456
Honorar administrasjon øvrig	70	0
Honorar lovpålagt revisjon	81	143
Styrehonorar, inkl AGA	283	288
Kontingent, inkl. finanssilsynsavgift	22	16
Andre administrative kostnader	140	25
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	2 059	2 566

Selskapsportefølje

Honorar og omkostninger verdipapirer	42	69
Andre administrative kostnader	41	4
Sum administrasjonskostnader selskapsportefølje	83	73

NOTE 22 - RESULTATANALYSE

			2020	2019
	Offentlig ytelses-ordning	Ytelses-ordning etter Lov om foretaks-pensjon (fripoliser)	Totalt	Totalt
Uførerisiko				
Risikopremie	311	286	597	658
Netto avsetning ved hendelser	11	-196	-185	-467
Uførerisikoresultat	322	90	412	191
Dødsrisiko				
Risikopremie	749	7	756	434
Netto avsetning ved hendelser			0	-75
Dødsrisikoresultat	749	7	756	359
Opplevelsesrisiko				
Risikopremie	-2 788	-616	-3 404	-2 758
Netto avsetning ved hendelser (frigjort)	927	11	938	1 641
Opplevelsesrisikoresultat	-1 861	-605	-2 466	-1 117
Korrigerings av utbetalt pensjon som følge av etterbet	117	-521	-404	118
Frigjort premiereserve ny off. tp			0	2 478
Totalt risikoresultat før reassurans	-673	-1 029	-1 702	2 029
Reassurans premie	-24	-9	-33	-33
Reassuranseresultat	-20	-6	-26	-33
Netto risikoresultat etter reassurans	-693	-1 035	-1 728	1 996
Kostnadsresultat				
Forfalt kostnadspremie	1 625		1 625	2 293
Frigjort adm.reserve	359	355	714	0
Faktiske administrasjonskostnader	-1 746	-312	-2 058	-2 566
Kostnadsresultat	238	43	281	-273
Renteresultat				
Netto finansinntekter	9 095	4 910	14 005	27 352
Til/fra kursreguleringsfond	8 139	4 394	12 533	-8 766
Garanterte renter premiereserve	-5 243	-2 652	-7 895	-7 814
Avkastning til risikoutjevningfond	-265	-49	-314	-182
Renteresultat	11 726	6 603	18 329	10 590
Samlet resultat				
	11 271	5 611	16 882	12 313
Rentegarantipremie	823	0	823	827
Premie for fortjenesteelement	357	0	357	344
Netto resultat	12 451	5 611	18 062	13 484
Til premiefond	-5 863	0	-5 863	-6 800
Til pensjonistenes overskuddsfond	0	-169	-169	-226
Til fripoliser	0	-2 231	-2 231	-1 226
Til tilleggsavsetninger	-5 863	-2 669	-8 532	-3 409
Resultat teknisk regnskap	725	542	1 267	1 823
Avkastning til risikoutjevningfond	265	49	314	182
Teknisk resultat fra regnskap			1 581	2 005
Resultat av ikke-teknisk regnskap			1 841	2 876
Skattekostnad			-460	2 315
TOTALRESULTAT			2 962	7 196
Overført til/fra risikoutjevningfond			731	-618
Avkastning på risikoutjevningfond			-314	-183
Overført fra/til egenkapital			-3 379	-6 395
Sum overført			-2 962	-7 196

Pensjonskassen er fullt oppreservert til det nye dødelighetsgrunnlaget K2013.

NOTE 23 - SKATT

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	2020	2019
Resultat før skattekostnader	3 422	4 881
+/- Permanente forskjeller	-2 881	-681
+/- Endring i midlertidige forskjeller	1 590	-970
+/- Endring i RUF	0	0
Benyttet fremførbart underskudd	-2 131	-3 229
= Grunnlag for årets skattekostnad	0	0
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	73	29
Fremførbart underskudd	-8 506	-10 553
= Grunnlag for årets utsatt skatt	-8 432	-10 524
Beregnet utsatt skatt/skattefordel	-1 855	-2 315
Grunnlag formueskatt	0	2 867
Årets avsatte formueskatt	0	4
Årets avsatte betalbare skatt	0	0
Endring utsatt skatt	460	-2 315
Korreksjon tidligere år	0	0
Årets skattekostnad	460	-2 315

NOTE 24 - NÆRSTÅENDE PARTER

Pensjonskassen har mottatt TNOK 0 fra Stiftelsen Teknologiformidling i 2020.

Pensjonskassen har ikke avtale med sponsorselskapene om administrasjon av pensjonskassen.

NOTE 25 - ANSATTE, YTELSE OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Det var i 2020 ingen ansatte i pensjonskassen.

Utbetalt honorar til styremedlemmer i 2020 er TNOK 252.

		Styrehonorar
Johan Peter Johansen	Styreleder	118 682
Eiof Stein	Styremedlem (Ekstern)	44 540
Håkon Salbu	Styremedlem	44 540
Grete Hals	Styremedlem	44 540

Administrasjonshonorar til Gabler Pensjonstjenester AS inkluderer arbeid utført av daglig leder i pensjonskassen. Daglig leder er ansatt i Gabler Pensjonstjenester og mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen.

Ingen medlemmer i styret eller andre har avtale om bonus, lån, overskuddsdeling, opsjoner eller andre fordeler fra pensjonskassen ut over styrehonorar og ytelser fra tjenestepensjonsordningen som pensjonskassen administrerer.

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

GRETE KYUNG AI HALS

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5993-4-3881087

IP: 109.189.xxx.xxx

2021-03-16 22:08:07Z

Johan Peter Johansen

Styreleder

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5999-4-1288870

IP: 77.106.xxx.xxx

2021-03-17 08:09:54Z

Glen Emil Eriksen

Daglig leder

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5997-4-294851

IP: 88.95.xxx.xxx

2021-03-17 08:53:27Z

Håkon Salbu

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5994-4-486999

IP: 80.86.xxx.xxx

2021-03-17 09:15:28Z

INGRID GJERDENE

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5993-4-3903334

IP: 84.202.xxx.xxx

2021-03-17 11:49:38Z

Eiolf Jarle Stein

Styremedlem

På vegne av: Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Serienummer: 9578-5993-4-3231030

IP: 79.160.xxx.xxx

2021-03-17 15:24:54Z

Penneo Dokumentnøkkel: ETWGS-YPHFS-14VON-EZESM-MFETT-YQOEO

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Teknologisk Institutt Pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Teknologisk Institutt Pensjonskasse.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none">• Balanse per 31. desember 2020• Resultatregnskap for 2020• Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2020• Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <p>Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak og god regnskapsskikk i Norge.</p>
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon identifisert ovenfor med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

BDO AS

Knut Nyerrød
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Knut Nyerrød

Partner

På vegne av: BDO AS

Serienummer: 9578-5999-4-1152926

IP: 188.95.xxx.xxx

2021-03-22 13:19:58Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>